

Alajska dolina: mladi rod kolhoznikov pred jurto 6. 8. 1969

Tokrat je okusna tudi večerja, na večer pa se pojavi zdaj ta, zdaj oni kolega z ognjeno vodico; dviganja čaš ni ne konca ne kraja. Italijani prinesejo čudno posodo z gorečo površino in ustniki, ki gre sprva od ust do ust, nato pa prazna roma v šotor, kamor se kmalu odpravimo tudi sami.

Torkovo jutro je lepo, nebo čisto, ozračje ne premore niti toliko vetra, da bi razgibal zastave, ki jih je dotlej surovo premetaval in cefral, nekatere pa povsem raztgal.

Zajtrk mine brez posebnega teka; ko podiramo šotore in pospravljamo svojo in skupno opremo, se nas ob mešanici veselja in žalosti vseh, ne le mene, že loteva potovalna mrzlica...

Sledi zbor, kjer se inozemci in tovariši iz SZ zberemo vsak na svojem prostoru. Polkovnik Racek, eden od pionirjev sovjetskega alpinizma, nam v imenu Federacije alpinizma SSSR čestita k uspehu in vsem, ki smo bili na Leninovem vrhu, podeli tudi spominsko značko. Moja ima številko 883. Za sedemtisočak in za tisti čas je kar visoka. Do dandanes je nekako toliko ljudi stalo tudi že na Čomolungmi.

Spustimo še zastave in se poslovimo od tovarišev, katerih poti se ločijo od naše. Nekaj jih bo še ostalo tu, drugi odhajajo po svoje. Poslovimo se od Ismaila, ki ga bo odpeljal helikopter; najbrž bi ga svojci radi pokopali v domačih tleh.

Natovorimo se na kamione. Ne bi rad dramtiziral, a treba je povedati, da vožnja po zlizanih, strmih kolesnicah na pamijskih morenah ni noben užitek. To je dobesedno tvegana ježa na kovinskem poskakujočem mustangu, med natovorjeno prtljago in tovariši, kar vse se od časa do časa zmeša v težko razrešljiv klobčič. Ko se krajina malce umiri, se vozimo med čredami drobnice, vmes so posamezni kosmati jaki, v daljavi jurte, včasih križa našo pot na smrt preplašen suslik.

Ko mine most čez Kysil-Su, smo na cesti, ki vodi v Sari-Taš. S skupnimi močmi se izvlečemo iz pasti z globokim blatom in že se znajdemo na mejni kontroli, kjer nam poštempljajo potne liste. Odtod odrinemo v goste h kolhoznikom.

Na tribuni vihrajo zastave, v ozračju valovijo mirni, otožni zvoki domače glasbe, v katerih slutimo širino step in včasih tudi prikrito strast.

Nekam nerodno nam je, ko pozdravijo tudi nas in se je treba množici po stari šegi s poklonom pred vrsto zahvaliti za izkazano pozornost.

Pojavijo se rokoborci na konjih. Bojevnika si ponudita dlan, nato pa vsak po svojih močeh in spretnosti pred očmi publike in dveh sodnikov poskušata drug drugega vreči iz sedla. Občudujemo mišičasta dedca in zvijačne trike, ko v osupljivi borbi s težavo ohranjata ravnotežje in uspešno ostajata v sedlih; da bi ju posnemal, nikomur od nas ne pride niti na misel.

Od nekod se na konju pripodi deklet, ki jo poskuša ujeti postaven mladenič, prav tako na konju. Jezdeca brez zadrege dirjata zdaj tu, zdaj tam, po potrebi kar skozi množico. Domačinom to ni nič posebnega, marsikdo od nas pa na tistem upa, da bo ta miting prestal vsaj tako varno kot je dogajanje na gori. Izmažemo se brez praske, neko žensko pa le vržeta po tleh, vendar očitno brez hujših posledic. Dirkačem se pridruži celo nekaj fantov in deklet iz naše »internacionalne komande«. Spretni in pogumni so prav tako, kot so bili na gori.

Med dogajanjem nam strežejo s kumisom, odlično pečeno ovčetino in kruhom. Sledi še predstava kulturno umetniške skupine iz Oša. Pevke v narodnih nošah prepevajo kirgiške pesmi, publika jih spodbuja, razvije se pravo ljudsko slavje. Mi fotografiramo, mame s ponosom kažejo rdečelično mladež.

POJEDINA ZA BOGOVE

Ko mislimo, da je že vsega konec, pridejo po nas gospodarji iz jurte. Z njimi moramo v njihove domove, kjer so nam pripravili gostijo. Širokopleči Ahmad naju in Mongola odpelje kar z avtomobilom, čeprav je jurta čisto blizu. Sezujemo se, preden vstopimo, nam ponudi vodo in brisačo, da se umijemo in osvežimo, nato se po turško usedemo na debelo preprogo.

Pred nami je razgrnjen velik prt, na katerega gostitelj prijatelj, zdravnik, nosi najrazličnejša jedila in jih večše

Večerni spokoj

ALEŠ TACER

*Noč se tiha v gore spušča,
sam pred kočjo zdaj sedim;
tu ni hrupa, tu ni trušča,
tu se ves osvobodim.*

*Napetost brez sledu izginja,
v čistem miru duša plava,
temna noč svoj plašč ogrinja,
nepojmljiva je narava.*

*Čuj, popotnik, čuj, planinec,
popusti v duši tej napeti,
naj potegne te v vrtnec,
poskušaj vse to doživeti!*